

การใช้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการพิจารณาคดีความผิด เกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

To use the forensic evidences on the case-processing of the physical assault

สารัตน์ ล้วนดี (Sarat Luandee)*

สฤณี สืบพงษ์ศิริ (Sarit Suebpongsiri)**

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่อผลการพิจารณาคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตจำนวน 9 มาตรา จากคำพิพากษาฎีกา 196 ฎีกา ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2546–2559 โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรข้อมูลทั่วไป และตัวแปรประเภทพยานหลักฐานพบว่า ตัวแปรข้อมูลทั่วไปไม่มีความสัมพันธ์กับผลการตัดสินคดีในชั้นศาลแต่มีผลต่อการสืบสวนสอบสวนและการกำหนดอัตราโทษ ตัวแปรกลุ่มพยานหลักฐานที่มีความสัมพันธ์กับผลการพิจารณาคดีและมีค่าความสัมพันธ์ odd ratio สูงที่สุดคือ ตัวแปรประจักษ์พยาน มีค่าเท่ากับ 23.933 ส่วนตัวแปรพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวชศาสตร์มีผลต่อการพิจารณาคดีใกล้เคียงกัน โดยมีค่า odd ratio เท่ากับ 4.153 และ 4.537 ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย (Logistic Regression Analysis) พบว่าเมื่อมีตัวแปรพยานหลักฐานการประเมินบาดแผลทางนิติเวชประกอบการพิจารณาคดีจะทำให้อัตราการตัดสินลงโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตเพิ่มขึ้น 7.797 เท่า

คำสำคัญ : พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์, คดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

** นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตนิติวิทยาศาสตร์และงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
Ph.D. Candidate in Forensic Science and Criminal Justice, Graduate School, Silpakorn University

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโท คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
Asst.Prof.Pol.Lt.Col.Dr., Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy, Royal Thai Police

Abstract

This is the study on the forensic evidences affecting to the case-processing of the physical assault for 9 sections of 196 judgements which were broadcasted in 2003 – 2016. The factors were classified into 2 groups which were the general factors and the factors of the evidenced which were found that the general factors did not relate to the result trial of the judgement but affected to the investigation and the penalty; the factors of the evidences related to the result trials and the highest correlation of odd ratio was the factors of empirical witnesses whose value was 23.933. Meanwhile, the factors of the forensic and medical evidences closely affected to the result trials. The odd ratio was 4.153 and 4.537 respectively. Moreover, the logistic regression analysis was found that the factors of the evidences estimating the medical injure together with the case-processing caused the penalty on the physical assault increase at 7.797.

Keywords :Forensic Evidence, physical assault case

บทนำ

การพิจารณาคดีอาญาในประเทศไทยจะใช้ระบบกล่าวหา ซึ่งโดยภาพรวมของระบบกล่าวหาจะเป็นรูปแบบที่โจทก์มีหน้าที่ต้องพิสูจน์หาพยานหลักฐานมาประกอบสำนวนฟ้องเสมอ โดยพยานหลักฐานที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาคดีจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์ได้โดยปราศจากเหตุสงสัย ผู้พิพากษาศาลจึงจะรับพยานหลักฐานดังกล่าวนั้นไว้พิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด หรือพิสูจน์ทราบความบริสุทธิ์ได้ถูกต้อง การรวบรวมพยานหลักฐานจะทำโดยผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้ง พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ แพทย์ ผู้ตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ ตำรวจพิสูจน์หลักฐาน ผู้เกี่ยวข้องจึงต้องรวบรวมและตรวจสอบพยานหลักฐานอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้หน้าตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม

ตาม ป.วิอาญา มาตรา 226 ได้ระบุถึงพยานหลักฐาน คือ พยานวัตถุ,พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ ในความหมายจะหมายรวมถึงพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ด้วย แนวโน้มในการใช้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการประกอบสำนวนคดีนั้น จากอดีตมาจนถึงปัจจุบันมีมากขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตเป็นไปตามแนวโน้มของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากพื้นฐานของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และมาจากการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกิดเป็นพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือ เปลี่ยนแปลงได้ยาก ในกระบวนการยุติธรรมจึงนำมาเป็นเครื่องมือในการช่วยคลี่คลายคดีอาชญากรรมที่เห็นได้ชัดกับกลุ่มคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตที่ปัจจุบันมีคดีสะเทือนขวัญเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งรูปแบบของคดีมีแผนประทุษกรรมที่ซับซ้อน พบว่าในหลายคดีประสบความสำเร็จจากการใช้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการคลี่คลายคดี

จึงมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาเกิดขึ้นตามการศึกษาของ Joseph L. Peterson et al.(2013) เกี่ยวกับการใช้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ในการคลี่คลายคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา พบว่าพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่สร้างผลสำเร็จในการคลี่คลายคดี โดยมีผลกับการทำงานทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ชั้นจับกุม ชั้นของตำรวจ ชั้นของอัยการและชั้นการพิจารณาของศาล นอกจากนี้ยังมีการศึกษาผลของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาต่อเนื่องตามการวิจัยของ White John H. et al. (2011) ที่ศึกษาถึงการใช้อยุทธศาสตร์จากพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการนำมาประกอบแผนประทุษกรรมคนร้ายคลี่คลายคดีที่ผู้กระทำผิดเป็นฆาตกรต่อเนื่อง ส่งผลให้สืบสวนสำเร็จจนนำไปสู่การจับกุม นอกจากนี้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ยังมีผลกับคดีลักพาตัวเด็กตามการศึกษาวิจัยของ Katherine M. Brown (2014) ที่ทำการศึกษาการคลี่คลายคดีลักพาตัวเด็กในการสืบสวนสอบสวน พบว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญและช่วยเพิ่มความสามารถต่อการคลี่คลายคดีในการสืบสวนเหตุฆาตกรรมในคดีลักพาตัวเด็กอีกด้วย สำหรับประเทศไทยมีผู้ศึกษาผลของพยานหลักฐานเช่นกัน ตามการศึกษาของ บุญศักดิ์ หาญเทิดสิทธิ์ (2557) ในการศึกษาถึงพยานหลักฐานทางการแพทย์ที่ศาลใช้ในการวินิจฉัยตัดสินคดีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา พบว่าพยานหลักฐานทางการแพทย์และการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์เมื่อรวมกับพยานหลักฐานหลายประเภทจะมีผลต่อการพิจารณาตัดสินคดี

โดยคดีอาญาที่เกิดขึ้นมากในปัจจุบันมาหลายกลุ่มความผิด แต่ที่พบว่าได้รับความสนใจจากประชาชนมากคือ คดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต การคลี่คลายคดีอาชญากรรมดังกล่าวนอกจากจะสร้างความยุติธรรมต่อคู่ความแล้วยังช่วยให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ กับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์จึงถูกนำไปใช้ในการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินคดีมากขึ้น ส่งผลให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้พยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มีมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้พยานหลักฐาน ในการคลี่คลายคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต เพื่อรวบรวมเป็นองค์ความรู้และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการพิจารณาตัดสินคดีในกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อหาความสัมพันธ์และทำนายโอกาสความน่าจะเป็นของการใช้พยานหลักฐานประเภทต่าง ๆ กับ การพิจารณาตัดสินคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed Method Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายและการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยทำการศึกษาดูด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์คำพิพากษากฎาคดีความผิด เกี่ยวกับร่างกายและชีวิตที่มีอัตราโทษจำคุกเกินกว่า 3 ปี หรือปรับเกินกว่า 60,000 บาท ที่เผยแพร่โดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารศาลฎีกา ผ่านระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้อง และคำวินิจฉัยศาล

ฎีกา (Deka2007 version1.9_64bit) ในระหว่างปี พ.ศ. 2546 – พ.ศ.2559 โดยคัดเลือกเฉพาะฎีกาที่มีประเด็นต้องวินิจฉัยถึงข้อเท็จจริงในการใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ ในการวินิจฉัยตัดสินคดี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา กับผลการพิจารณาตัดสินคดีด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-square Test) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยค่า Odds ratio และวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรเพื่อทำนายโอกาสความน่าจะเป็นต่อผลการพิจารณาตัดสินคดีด้วยวิธี Logistic Resgression Analysis

ผลการวิจัย

จากข้อมูลคำพิพากษาฎีกาคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต ตามมาตรา288, 289, 297, 298,300, 302, 303, 306 และ370 ที่สืบค้นพบทั้งหมด1,405 ฎีกา คัดเลือกเฉพาะฎีกาที่มีการใช้พยานหลักฐานต่าง ๆ ในการตัดสินพิจารณาตัดสินคดีมีฎีกาที่เข้าเกณฑ์จำนวน196 ฎีกา ปรากฏรายละเอียดของความผิดที่สนใจ ประกอบด้วยความผิดเกี่ยวกับการฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย, พยายามฆ่า และทำร้ายร่างกายสาหัส กำหนดข้อมูลตัวแปรที่ศึกษาจากข้อมูลที่ปรากฏในคำพิพากษาฎีกา ออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต 2) ข้อมูลตัวแปรเกี่ยวกับประเภทของพยานหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต ประกอบด้วยเพศของโจทก์ เพศของจำเลย ความสัมพันธ์ของโจทก์ และจำเลย สถานที่เกิดเหตุ และเวลาในการเกิดเหตุเมื่อทำการวิเคราะห์ผลด้วยการวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) แสดงผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

ตัวแปรข้อมูลทั่วไปของคดี	จำนวน N (%)	การตัดสินคดี	
		ยกฟ้อง N (%)	ลงโทษ N (%)
1.เพศโจทก์			
ชาย	n= 178 (90.8)	34 (19.1)	144 (80.9)
หญิง	n= 18 (9.2)	3 (16.7)	15 (83.3)
2.เพศของจำเลย			
ชาย	n=195 (99.5)	37 (19.0)	158 (81.0)
หญิง	n=1 (0.5)	0 (0.0)	1 (100.0)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต (ต่อ)

ตัวแปรข้อมูลทั่วไปของคดี	จำนวน N (%)	การตัดสินคดี	
		ยกฟ้อง N (%)	ลงโทษ N (%)
3.ความสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลย			
คนรู้จัก	n=141 (71.9)	26 (18.4)	115 (81.6)
คนแปลกหน้า	n= 55 (28.1)	11 (20.0)	44 (80.0)
5.สถานที่เกิดเหตุ			
ที่สาธารณะ	n=129 (65.8)	23 (17.8)	106 (82.2)
ที่ส่วนบุคคล	n=67 (34.2)	14 (20.9)	53 (79.1)
6.เวลาในการก่อเหตุ			
กลางวัน	n=73 (37.2)	12 (16.4)	61 (83.6)
กลางคืน	n= 123 (62.8)	25 (20.3)	98 (79.7)

ผลการศึกษาตัวแปรข้อมูลทั่วไปในคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต จากคดีทั้งหมดจำนวน 196 ฎีกาพบว่าเพศของจำเลยที่พบว่ามีกระทำความผิดเป็นเพศชาย 99.48 % ซึ่งมากเพศหญิงที่กระทำความผิด 0.51% เช่นเดียวกันกับตัวแปรเพศของผู้เสียหายที่พบว่าเป็นเพศชาย (90.81%) มากกว่าเพศหญิง 9.19 % สำหรับตัวแปรความสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลยพบว่าจากคดีทั้งหมด 91.90% กระทำความผิดโดยคนรู้จักซึ่งมากกว่าคนแปลกหน้าถึง 43.8 % ข้อมูลสถานที่เกิดเหตุของคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตส่วนมากเกิดขึ้นในสถานที่สาธารณะ 65.82% มากกว่าสถานที่ส่วนบุคคล 34.18% โดยตัวแปรเวลาในการเกิดเหตุจะเป็นเวลากลางคืน (62.75%) มากกว่าเวลากลางวัน (37.24%)

ตารางที่ 2 ข้อมูลประเภทของพยานหลักฐาน(ตัวแปร)ที่ใช้ในการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

ตัวแปรประเภทของพยานหลักฐาน	X ²	p-value	Odds	p-value
พยานบุคคลและคำให้การ				
1.คำเบิกความผู้เสียหาย (มีผล/ไม่มีผล)	30.852	(0.000)	22.000	(0.000)
2.คำเบิกความจำเลย (มีผล/ไม่มีผล)	1.339	(0.247)	0.595	(0.176)
3.โจทก์ให้การสอดคล้องกับหลักฐาน (มีผล/ไม่มีผล)	4.937	(0.026)	2.420	(0.018)
4.จำเลยให้การสอดคล้องกับพยานหลักฐาน (มีผล/ไม่มีผล)	0.557	(0.455)	1.593	(0.336)
5.ประจักษ์พยาน (มี/ ไม่มี)	6.981	(0.000)	23.933	(0.000)
6.พยานแวดล้อม (มี/ ไม่มี)	0.025	(0.874)	1.023	(0.957)
7.พยานบอกเล่า (มี/ ไม่มี)	0.536	(0.464)	0.713	(0.358)
8. พยานผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ (มี/ไม่มี)	0.570	(0.450)	1.468	(0.344)
9.บันทึกคำให้การ (ใช้/ไม่ใช้)	3.386	(0.001)	9.858	(0.002)
วัตถุพยานและพยานเอกสาร				
10.การวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ (มี/ไม่มี)	3.610	(0.057)	0.142	(0.060)
11.พยานวัตถุจากสถานที่เกิดเหตุ (มี/ไม่มี)	2.570	(0.012)	5.622	(0.018)
12.วัตถุพยานและพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ (มี/ไม่มี)	0.130	(0.049)	4.153	(0.042)
13.พยานหลักฐานทางการแพทย์ (มี/ไม่มี)	9.510	(0.002)	4.537	(0.002)
14.การประเมินบาดแผลทางนิติเวช (มี/ไม่มี)	13.624	(0.000)	8.254	(0.001)
15.การพบอาวุธร่วมในการก่อเหตุ (มี/ไม่มี)	1.938	(0.087)	2.992	(0.084)
16.ความรุนแรงของการใช้อาวุธ (มี/ไม่มี)	3.480	(0.001)	10.210	(0.001)

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลตัวแปรเกี่ยวกับประเภทของพยานหลักฐานที่ใช้ในการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตจำนวน 16 ตัวแปร ได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-square Test) และวัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยค่า Odds ratio พบว่า ตัวแปร คำเบิกความจำเลย, จำเลยให้การสอดคล้องกับพยานหลักฐาน, พยานแวดล้อม, พยานบอกเล่า, พยานผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินพิจารณาคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าตัวแปรที่เหลือทั้งหมดมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินพิจารณาคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยมีค่าความสัมพันธ์ odds ratio ที่แตกต่างกัน โดยพยานหลักฐานกลุ่มพยานบุคคลและคำให้การพบว่าประจักษ์พยานมีระดับความเชื่อมั่นสูงสุด Odds ratio=23.933 ใกล้เคียงกับตัวแปรคำเบิกความของผู้เสียหายที่มีค่า Odds

ratio=22.00 รองลงมาคือบันทึกทำให้การและโจทก์ให้การสอดคล้องกับหลักฐานที่มีค่า Odds ratio=9.858 และ 2.420 ตามลำดับ ส่วนพยานหลักฐานกลุ่มพยานเอกสารและวัตถุพยาน พบว่า พยานวัตถุจากสถานที่เกิดเหตุจึงเป็นวัตถุพยานที่สามารถเชื่อมโยงตัวผู้กระทำความผิดได้มีระดับความสัมพันธ์สูงกว่าการวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุเช่นแสงสว่าง ระยะการมองเห็นของพยาน โดยมีค่า Odds ratio แตกต่างกันไปถึง 5.48 ในขณะที่ วัตถุพยานและพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์กับพยานหลักฐานทางการแพทย์มีค่าระดับความเชื่อมั่นใกล้เคียงกันคือ Odds ratio=4.153และ4.537 ตามลำดับ สำหรับพยานหลักฐานทางการแพทย์นั้นพบว่าตัวแปรการประเมินบาดแผลเพื่อบ่งบอกความรุนแรงและเจตนาของผู้กระทำความผิดจะมีค่าOdds ratio = 8.254 ซึ่งสูงกว่าพยานหลักฐานทางการแพทย์ทั่วไป

การวิเคราะห์ตัวแปรการพบอาวุธร่วมในการก่อเหตุ และความรุนแรงของการใช้อาวุธ พบว่ามีความสัมพันธ์กับผลการตัดสินพิจารณาคดีในความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ odds ratio พบว่าตัวแปรความรุนแรงของการใช้อาวุธ มีค่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับตัวแปรกลุ่มพยานเอกสารและวัตถุพยานทั้งหมด ในการวิเคราะห์นี้ซึ่งมีค่าเท่ากับ 10.210

เมื่อนำตัวแปรประเภทของพยานหลักฐานที่สามารถหาค่า Odds ratio ได้ทั้งหมดจำนวน 16 ตัวแปร (ตารางที่ 2) มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีสมการถดถอย (Logistic Regression Analysis) เพื่อทำนายโอกาสต่อการเกิดผลการพิจารณาคดีพบว่า มีตัวแปรพยานหลักฐาน 3 ประเภท คือ บันทึกคำให้การชั้นพนักงานสอบสวน ประจักษ์พยาน และการประเมินบาดแผลทางนิติเวช เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินลงโทษในการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับชีวิตอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P < 0.01$) โดยมีค่า Exp(B) เท่ากับ 3.518 5.055 และ 7.797 ตามลำดับ กล่าวคือภายใต้ตัวแปรพยานหลักฐานหรือปัจจัยอื่นๆ ที่เหมือนกัน เมื่อการพิจารณาคดีมีการใช้บันทึกคำให้การในชั้นพนักงานสอบสวนจะทำให้โอกาสการตัดสินลงโทษเป็น 3.518 เท่าของการไม่มีบันทึกคำให้การ และหากมีประจักษ์พยานประกอบการพิจารณาคดีด้วยจะมีโอกาสตัดสินลงโทษเป็น 5.055 เท่า แต่ถ้ามีพยานหลักฐานการประเมินบาดแผลทางนิติเวชประกอบการพิจารณาคดีด้วย จะทำให้อัตราการตัดสินลงโทษในคดีเพิ่มเป็น 7.797 เท่าของผลการตัดสินก่อนการมีพยานหลักฐานการประเมินบาดแผลทางนิติเวช นอกจากนี้ตัวแบบสมการถดถอยที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถทำนายผลคำตัดสินในคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตได้ถูกต้องถึง 87.6% ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์สมการเส้นถดถอย (Logistic Regression Analysis) เกี่ยวกับการตัดสินพิจารณาคดี

ประเภทของพยานหลักฐาน (ตัวแปร)	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
บันทึกคำให้การ	1.258	.0425	8.743	1	< 0.01	3.518
ประจักษ์พยาน	1.620	0.440	13.286	1	< 0.01	5.055
การประเมินบาดแผลทางนิติเวช	2.054	0.658	9.739	1	< 0.01	7.797
constant	-0.929	0.443	4.389	1	0.036	0.395
Percentage Correct						87.6

อภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปในคำพิพากษาศาลฎีกาตัวแปรความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายในการกระทำ ความผิดหรือเป็นผู้เสียหายไม่มีผลต่อการตัดสินพิจารณาคดี ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในเรื่องของความเสมอภาคตาม มาตรา 30 คือ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน แต่เนื่องจากเพศชายมีความอดทนต่อแรงกดดันน้อยกว่าเพศหญิงใน ตามคำกล่าวของบรอยด์และแอกนิว (Broidy and Agnew, 1997) ลักษณะเช่นนี้ทำให้ เพศชายมีโอกาสที่จะกระทำผิดได้ง่ายไม่เหมือนเพศหญิงที่อดทนได้ดีกว่าโอกาสที่เพศหญิงจะกระทำผิดก็มีน้อย สอดคล้องกับคำกล่าวของจึงทำให้พบว่าเพศชายกระทำผิดมากกว่าเพศหญิงนั่นเอง

ตัวแปรความสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตได้ โดยแบ่งกลุ่ม ความสัมพันธ์ออกได้เป็นคนที่รู้จักและคนแปลกหน้า ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ทั้งสองไม่มีผลต่อการตัดสิน พิจารณาคดี แต่พบว่าความสัมพันธ์เพียงบางสถานะเท่านั้นจึงจะมีผลให้รับโทษหนักขึ้นหรือเรียกว่าเหตุการณ์ใน เรื่องฐานะบุคคล และพฤติกรรมของผู้กระทำนั้น เช่น การทำร้ายบุพการี เจ้าพนักงาน ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (ป.อาญา)

การพิจารณาคดีจะใช้พยานหลักฐานหลายประเภทประกอบกันซึ่ง พยานหลักฐานที่นำมาใช้ในการ พิจารณาคดี ตามคำกล่าวของ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ หมายถึง “สิ่งใดที่สามารถจับต้องได้ตามกฎหมายและเป็น สิ่งที่สามารถเสนอในชั้นศาลเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้” ซึ่งหมายถึงพยานบุคคลและคำให้การ พยานเอกสารและ วัตถุพยาน ส่วนวิธีการจำแนกสามารถทำได้หลายรูปแบบ การวิจัยในครั้งนี้ใช้การจำแนกตามบทบัญญัติตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 ที่ระบุว่า “พยานหลักฐาน” หมายถึงพยานวัตถุ พยานเอกสาร และพยานบุคคล ตลอดจนหลักฐานอื่นๆซึ่งอาจจะใช้พิสูจน์การทำความผิดได้ จึงแบ่งประเภทพยานหลักฐาน ออกเป็นพยานบุคคลและคำให้การ กับพยานเอกสารและวัตถุพยานเพื่อง่ายต่อความเข้าใจและสอดคล้องกับ บทบัญญัติทางกฎหมาย เช่น พยานบุคคล ประกอบด้วยประจักษ์พยาน พยานแวดล้อม พยานบอกเล่า และพยาน ผู้เชี่ยวชาญ ในส่วนประจักษ์พยานถือว่าเป็นพยานหลักฐานโดยตรง (Direct Evidence) เป็นหลักฐานคำให้การที่ ได้จากปากคำของผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์ เพราะในการที่คนจะกระทำความผิดมักจะทิ้งร่องรอยพยานหลักฐานไว้ ส่วนมากในกรณีปกติพยานหลักฐานที่ช่วยนำคนผิดไปฟ้องลงโทษมักเป็นพยานบุคคลจะเห็นได้ว่า แนวทางการ สืบสวนมักมุ่งหาพยานบุคคลก่อนเป็นอันดับแรก เพราะเป็นสิ่งที่หาได้ง่าย และพนักงานสอบสวนได้รับการฝึกฝน และถ่ายทอดความรู้ ในการค้นหาความจริงและเจราหาว่านล้อมความจริงจากพยานบุคคลได้ (อรรถพล แซ่มสุวรรณ วงศ์) จึงส่งผลให้ประจักษ์พยานเป็นพยานบุคคลที่มีต่อการพิจารณาคดีมากที่สุด

การรับฟังประจักษ์พยานมีเงื่อนไขว่า ประจักษ์พยานนั้นต้องมีใช้ประจักษ์พยานที่กล่าวอ้างลอยๆ โดยปราศจากพยานหลักฐานสนับสนุน เพราะจะทำให้คำให้การของประจักษ์พยานนั้นขาดน้ำหนัก ในส่วนของ พยานแวดล้อมและพยานบอกเล่า การรับฟังและการให้น้ำหนักจะมีผลน้อยกว่า เนื่องจากพยานบอกเล่าไม่ต้อง รับผิดชอบในข้อเท็จจริงนี้ว่าเป็นความจริงหรือเท็จ เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิอาญา) มาตรา 226/3 ระบุว่า ข้อความซึ่งเป็นการบอกเล่าที่พยานบุคคลได้นำมาเบิกความต่อศาล หรือที่ บันทึกไว้ในเอกสารหรือวัตถุอื่นใดซึ่งอ้างเป็นพยานหลักฐานต่อศาล หากนำเสนอเพื่อพิสูจน์ความจริงแห่งข้อความ นั้น ให้ถือเป็นพยานบอกเล่าห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่ (1) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และ

ข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่านั้น น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ (2) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเอง โดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่า นั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้พยานแวดล้อม,พยานบอกเล่ามีเงื่อนไขในการรับฟังเป็นพยานหลักฐานมากกว่าส่งผลให้ไม่มีผลโดยตรงต่อการพิจารณาคดี

ในส่วนของพยานผู้เชี่ยวชาญเป็นพยานบุคคลประเภทหนึ่ง แต่มาเบิกความในลักษณะแสดงความเห็น มิใช่เป็นความจากการประสบพบเห็นข้อเท็จจริงและนำมาเล่าให้ศาลฟัง ผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญาเข้ามาในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นผู้ช่วยตรวจพยานหลักฐานโดยใช้ความรู้เฉพาะทางซึ่งศาลไม่สามารถรู้เองได้ เช่น การตรวจพยานหลักฐานในการกระทำผิด ดังนั้นการรับฟังและการชั่งน้ำหนักจึงอยู่ที่คุณค่าของพยานหลักฐานที่นำมาตรวจด้วย (จิราภรณ์ เนาวพนานนท์,2552) จึงไม่ใช่พยานหลักฐานโดยตรง

ตัวแปรบันทึกคำให้การถือว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาคดี เพราะใช้เป็นพยานหลักฐานอ้างเป็นข้อเท็จจริงได้ ซึ่งการรับฟังขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานที่นำมาสนับสนุนคำให้การนั้น ว่าเป็นความจริงหรือไม่ บันทึกคำให้การ และคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานชนิดหนึ่ง ที่มีความสำคัญระบุไว้ในบันทึกคำให้การในชั้นพนักงานสอบสวน และคำให้การในชั้นพิจารณาคดี เพราะผู้กระทำความผิดจะรู้เห็นการกระทำความผิดได้ดีที่สุด คือผู้กระทำความผิดเอง คำรับสารภาพของผู้ต้องหาจึงมีคุณค่าในทางพยานหลักฐาน (อัญญา สุขสาคร,2549) และคำให้การที่มีน้ำหนักมากจะเป็นคำให้การของฝ่ายผู้เสียหายเนื่องจากระบบกฎหมายของประเทศไทยเป็นระบบกล่าวหา ฝ่ายใดเป็นผู้กล่าวหาจะมีหน้าที่ในการนำสืบ คือแสดงพยานหลักฐานตามที่นำสืบ ในขณะที่จำเลยมีหน้าที่ในการแก้ข้อกล่าวหาโดยนำพยานหลักฐานมาต่อสู้หักล้างข้อกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.อาญา) มาตรา 227 ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ทั้งปวงอย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้นเป็นเหตุให้ศาลจะกล่าวถึงฝ่ายโจทก์ซึ่งรวบรวมพยานหลักฐานอย่างหนาแน่นเพื่อประกอบคำฟ้องมากกว่าฝ่ายจำเลยซึ่งรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อแก้ต่างเท่านั้น ซึ่งบันทึกคำให้การที่เป็นคำรับสารภาพ มีได้ตั้งแต่ขั้นตอนการจับกุม การสอบสวน และชั้นพิจารณาในศาล โดยมีผลต่างกันคือ ถ้าผู้ถูกจับสารภาพว่าตนได้กระทำความผิดในชั้นจับกุม ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ป.อาญา) มาตรา 84 วรรคท้าย ส่วนการรับสารภาพในชั้นสอบสวนนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนนำข้อความการรับสารภาพดังกล่าวมาเบิกความต่อศาลจะถือว่าเป็นพยานบอกเล่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ป.อาญา) มาตรา 226/3 ซึ่งโดยหลักห้ามรับฟัง แต่มีข้อยกเว้นให้รับฟังได้โดยมีเงื่อนไข ส่วนคำรับสารภาพในชั้นศาล(จำเลยมาเบิกความในศาล) นั้น ถ้าไม่ขัดแย้งกับคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนในข้อสาระสำคัญจะมีความน่าเชื่อถือที่สุด แต่อย่างไรก็ตามพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์หรือส่วนที่นำมาเบิกความย่อมมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคำให้การของจำเลย (บุญศักดิ์ หาญเทิดสิทธิ์,2557) การรับสารภาพในแต่ละชั้นการพิจารณา คือ การรับสารภาพในชั้นสอบสวนแล้วปฏิเสธในชั้นพิจารณาคดีของศาล,การรับสารภาพในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาคดีของศาล และการปฏิเสธในชั้นสอบสวนและรับสารภาพในชั้นศาล ความแตกต่างดังกล่าวจะมีผลต่อการพิจารณากำหนดอัตราโทษที่แตกต่างกัน

อาวุธ คือ วัตถุพยานที่มักพบจากการก่อเหตุโดยอาวุธแยกได้เป็นอาวุธโดยสภาพ เช่น ปืน ระเบิด เป็นต้น หรืออีกประเภท คือ อาวุธตามประมวลกฎหมายอาญา หมวด 1 มาตรา 1 ที่หมายความรวมถึง “สิ่งซึ่งไม่เป็น

อาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะ ใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ” เมื่อนำมาใช้ในการก่อเหตุด้วย ซึ่งอาวุธเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างพยานหลักฐานในคดี เป็นพยานหลักฐานที่ประกอบข้อเท็จจริงในการกระทำความผิด นำไปสู่การชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานและองค์ประกอบของความผิด นำไปสู่การกำหนดอัตราโทษที่สูงขึ้น เพราะเป็นสิ่งสนับสนุนข้อกล่าวหาและระบุเจตนาของคดีได้ เช่น ในกรณีของอาวุธปืนถ้าถูกพบในความครอบครองของผู้ต้องหาสามารถใช้ผูกมัดตัวเจ้าของปืนกับคดีฆาตกรรมที่เขากระทำลงไปแล้วได้ ถ้าหากว่าร่องรอยที่ปรากฏบนลูกกระสุนปืนที่ผู้ชำนาญยิงทดลองจากปืนของเขา มีลักษณะเหมือนกับร่องรอยที่ปรากฏบนลูกกระสุนปืนที่ผ่ามาจากศพผู้ตาย เป็นต้น (พัชรา สินลอยมา, 2560) ในคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตเมื่อมีการใช้อาวุธจะทำให้เกิดวัตถุพยานและร่องรอยเพิ่มขึ้นซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปถึงพฤติการณ์ของคดีได้ส่งผลต่อการพิจารณาคดี ซึ่งการใช้อาวุธแต่ละประเภทจะก่อให้เกิดความรุนแรงต่างกัน เช่น อาวุธปืนส่งผลให้เกิดการตายได้ในขณะที่ไม้ขนาดเล็กอาจจะทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บจึงส่งผลต่อการพิจารณาคดีกับผู้กระทำผิดได้

เนื่องจากสถานที่เกิดเหตุ จุดเริ่มต้นของการสืบสวนสอบสวนการพิจารณาคดีจึงมีการกล่าวถึงสถานที่เกิดเหตุเพื่อนำมาประกอบรวมกับพยานหลักฐาน ทำให้การพิจารณาคดีมีการวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุเพื่อใช้ประกอบพยานหลักฐานประเภทต่างๆ เช่น คำให้การของพยานบุคคลในเวลากลางคืนหากระบุว่ามีแสงไฟส่องสว่างก็จะทำให้เป็นข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือต่อการพิจารณาคดี ดังนั้น ตัวแปรการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในสถานที่เกิดเหตุจึงมีความสำคัญต่อการพิจารณาคดี

คุณค่าของพยานวัตถุ เป็นการพิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น สามารถเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุ และพิสูจน์ยืนยันตัวผู้กระทำความผิดได้ เป็นต้น โดยแหล่งที่จะพบพยานวัตถุมากที่สุดคือจากสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นแหล่งรวมของวัตถุพยานส่วนใหญ่เช่น รอยลายนิ้วมือแฝง ปลอกกระสุนปืน ศพ ร่องรอยคนร้าย เป็นต้น ซึ่งวัตถุพยานนี้ส่วนหนึ่งทำการพิสูจน์ทราบได้เลย บางส่วนต้องการใช้การตรวจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากการวิจัยจึงแยกวัตถุพยานออกเป็น 2 ตัวแปร คือ 1) ตัวแปรวัตถุพยานจากสถานที่เกิดเหตุที่ไม่ต้องผ่านการตรวจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เสื้อคนร้าย ยานพาหนะ เป็นต้น 2) ตัวแปรวัตถุพยานและพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ เช่น ปลอกกระสุนปืน รอยลายนิ้วมือแฝง ดีเอ็นเอในเส้นผม เป็นต้น ซึ่งทั้งสองประเภทต่างให้คุณค่าเป็นวัตถุพยานในคดีที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาคดีเหมือนกันนั่นเอง

ตัวแปรพยานหลักฐานทางการแพทย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการตัดสินพิจารณาคดี ประกอบด้วยพยานเอกสารทางการแพทย์ การตรวจบาดแผล เป็นต้น ตัวแปรที่เกี่ยวกับการประเมินบาดแผลทางนิติเวชคือการตรวจพิสูจน์ทางนิติเวชวิทยา เช่น การตรวจชันสูตรพลิกศพ การผ่าศพ ทางพยาธิวิทยา(pathological autopsy) คือเริ่มตั้งแต่การตรวจสภาพศพภายนอก ตรวจบาดแผล และการเปลี่ยนแปลงต่างๆของร่างกายภายนอก แล้วจึงผ่าศพเพื่อตรวจภายใน เพื่อหาสาเหตุการตาย กลไกในการตาย ประเมินระยะเวลาในการตาย การตรวจชิ้นเนื้อ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ทราบถึงพฤติการณ์ในการตายได้ (เลียง หุยประเสริฐ, 2560) ตัวแปรการประเมินบาดแผลทางนิติเวชสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต ถือว่ามีความสำคัญต่อการพิจารณาคดีโดยตรงและมีความสำคัญมากที่สุดในการคดีความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต เพราะสามารถหาคำตอบมาจากการตรวจพิสูจน์ที่เกิดกับบุคคล และเกิดกับศพได้อย่างมีหลักการทางการแพทย์ซึ่งเป็นที่ยอมรับในการพิจารณาคดี

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาคำพิพาทศาลฎีกาในความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิตทั้งหมดจำนวน 196 ฎีกา โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดต่อการตัดสินพิจารณาคดี พบว่าตัวแปรกลุ่มข้อมูลทั่วไปไม่มีความสัมพันธ์กับผลการตัดสินคดีของศาล แต่ตัวแปรกลุ่มพยานหลักฐานมีความสัมพันธ์กับผลการตัดสินคดี ได้แก่ ค่าเบิกความของโจทก์, โจทก์ให้การสอดคล้องกับพยานหลักฐาน, ประจักษ์พยาน, บันทึกคำให้การ, การวิเคราะห์สถานที่เกิดเหตุ, พยานวัตถุจากสถานที่เกิดเหตุ, วัตถุพยานและพยานหลักฐานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์, พยานหลักฐานทางการแพทย์, การประเมินบาดแผลทางการแพทย์, การพบอาวุธในการก่อเหตุและความรุนแรงของอาวุธในการก่อเหตุ โดยตัวแปรกลุ่มพยานหลักฐานที่มีค่า odd ratio สูงสุดคือ ประจักษ์พยาน ส่วนตัวแปรเกี่ยวกับพยานแวดล้อม, พยานบอกเล่า และพยานผู้เชี่ยวชาญไม่มีผลโดยตรงต่อการตัดสินพิจารณาคดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สามารถรับฟังประกอบพยานหลักฐานได้ เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินพิจารณาคดีด้วยการวิเคราะห์สมการเส้นถดถอย (Logistic Regression Analysis) พบว่าตัวแปรการประเมินบาดแผลทางนิติเวชเป็นตัวแปรเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการตัดสินคดีสูงสุด (odd ratio = 7.797)

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิราภรณ์ เนาวพนานนท์.(2552). **พยานผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญศักดิ์ หาญเทอดสิทธิ์. (2557). **การรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางการแพทย์ในคดีฆาตกรรม**. วารสารกระบวนการยุติธรรม. ปีที่ 7 เล่มที่ 3 หน้า 55-82
- พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499.สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499
- พิมพ์หทัย สังสุทธิ.(2556). **ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงกับการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน: ศึกษาในแนวทางของทฤษฎี ความกดดันทั่วไป ทฤษฎีการควบคุมตนเอง และทฤษฎีความผูกพันทางสังคม**.วารสารวิทยบริการ ปีที่ 24 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2556
- พัชรา สีนลอยมา. (2560). **การแก้ไขปัญหอาชญากรรมด้วยนิติวิทยาศาสตร์**. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง สำนักกิจการยุติธรรม
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา.(Deka 2007 Version 1.9_64bit)
- เลี้ยง หุยประเสริฐ (2560).**การผ่าศพทางนิติเวชศาสตร์**. สถาบันนิติเวชวิทยา เข้าถึงได้จาก <http://www.ifm.go.th/th/ifm-book/ifm-textbook/112-lesson1.html> เข้าถึงเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2560
- สฤณี สืบพงษ์ศิริ (2551). **การป้องกันรักษาและการเข้าสถานที่เกิดเหตุ**. เอกสารประกอบการสอนหลักสูตรบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สมชาย เฉลิมสุขสันต์ (2558).**การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์**. วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม หน้า 24-33
- อารยา กิจบุญ (2558). **หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์กับการอำนวยความสะดวกในสังคม**.ฐานข้อมูลองค์ความรู้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2560 เข้าถึงได้จาก <http://www.cifs.moj.go.th>
- อิสระ ภูสน้อย (2547).**ปัญหาการรับฟังพยานผู้ชำนาญการพิเศษทางการแพทย์และรายงานการชันสูตรบาดแผลหรือพลิกศพ**. หลักสูตรผู้พิพากษาศาลชั้นต้น สถาบันพัฒนาการข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
- อัญชา สุตสาคร(2549). **การรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญา : ศึกษาตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุไรวรรณ อมรมิตรี (2554). **การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Logistic Regression :ทางเลือกของการวิเคราะห์ความเสี่ยง**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ภาษาต่างประเทศ

- Broidy, Lisa and Robert, Agnew. (1997). **Gender and Crime: A General Strain Theory Perspective**. Journal of Research in Crime and Delinquency, Vol. 34(3), 275-306.
- Deborah Baskin and Ira Sommers (2010). **The influence of forensic evidence on the case outcomes of homicide incidents**. Journal of Criminal Justice. Vol. 38, 1141–1149.
- Joseph L. Peterson and others. (2013). **Effect of Forensic Evidence on Criminal Justice Case Processing**. Journal of Forensic Science. Vol. 58, S78-90
- J Burrows, R Tarling (2004). **Measuring the impact of forensic science in detecting burglary and autocrime offences**. Scientific and technical. Volume 44, 217 – 222
- K. A. Martire and others. (2014). **On the interpretation of likelihood ratios in forensic evidence: Presentation formats and the weak evidence effect**. Forensic Science International. Vol. 240, 61-68
- White John H and others. (2011). **The utilization of forensic science and criminal profiling for capturing serial killers**. Forensic Science International. Vol. 209(1-3), 160-165